

2/2 19025

<p>Sjätte arg. N° 23/24.</p>	<p>Prenumerationspris: Helt år Emk. 100:—. 1/2 " " 50:—. I Sverige: Helt år . . . Kr. 4:—. 1/2 " . . . " 2:—. I Finland: Helt år Fmk. 15:—. 1/2 " " 7:50.</p>	<p>Utkommer två gånger i månaden. Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregat. 3, Reval.</p>	<p>Annonspris: 2 mark per mm. I Sverige: 5 öre per mm. I Finland: 30 penni per mm. För annons, som infö res 10 eller flere ggr räknas 20% rabatt.</p>	<p>18 dec. 1923.</p>
---	--	---	--	--

Sång på julafton.

Re'n tändas därute mång' tusende ljus
med pomp och med stått ute rikemans hus
och borden av rätter bli tunga.
Mitt ensamma ljus brinner stadeligt ner,
men stor sak i det — väl i mörker jag ser
ändå till att kvittra och sjunga.

Kom ej på min lott denna världens gull,
min själ dock av heliga toner är full,
som falla lik dagg på vår smärta.
Och mången, som är, och mången som var
en tröstande broder, en vårdande far,
jag bjuder till jul i mitt hjärta.

Nog minnes jag barndomens lyckliga tid
med lekarnas oskuld och lekarnas frid
och änglabesöken i drömmen.
Men världen kom snart lade år uppå år,
nog gav den mig fröjder, nog gav den mig sår.
Långt fjärran jag fördes av strömmen.

Du älskliga stjärna, som lyser i kväll
de troende herdar i Betlehems tjäll,
lys även Guds frid i min boning!
Och när jag ej mera min harpa kan slå,
din glans på de somnande strängarna då
förklare att jag fått försoning!

Det hägrade skönt och det skiftade grant,
Och allt som blott lyste, jag tänkte var sant,
och följde så sorgfri på färden.
Den heliga barndomens bygd jag förgät
och ögat det log medan oskulden grät.
Snart stod jag en främling i världen.

Till barndomens nejder jag nalkas igen.
men står någon famn mig väl öppen där än,
dit jag kan med kärlek få falla?
Ej tror jag mer världens villande råd;
ett vågar jag tro, blott att himmelens nåd
står öppen för mig som för alla.

Du barn, som försonade himmel och jord,
du livets och kärlekens eviga ord!
Kom, Gudason, gästa mig åter!
Ditt härbärke blive min öppnade famn,
mitt levernes lösen ditt heliga namn,
som synder och brister förlåter.

God Jul!

Det är jul! Vilken skön och lyftande känsla hos alla, stora och små! Den gamla kära, minnesrika julen, den är lika kärkommen alltid. Sin makt och sitt inflytande på vår inre mänskliga förlorar den aldrig. Julen är minnenas högtid. Barndomens minnen upplivas vid juletid, och gamla bli unga på nytt. Vi minnas nog alla, hur vi längtade efter julen, då vi voro barn, och vilken fröjd det sedan var, då den äntligen var inne. Nästan lika mycket längta vi även nu efter denna kristenhetens största högtid. Det ligger en sådan förunderlig stämning över julen. Man behöver bara lyssna till tonerna av en gammal julsång, och genast stämmas man till andakt. Stilla och fridfullt nalkas julen. Den tränger in i vårt hjärta. Ofrivilligt lyssna vi till den förut välbekanta berättelsen om Kristi födelse, herdarna och änglasången, och vi erfara var gång på nytt den stora glädjen, som förkunnades herdarna.

Men människan kan i allmänhet trots allt icke bli riktigt nöjd. Det finnes så mycket elände i världen. Det finns hemlösa, föräldralösa barn, som få frysa och svälta på själva julaftonen. Det finns hem i världen, där far är borta, mor ligger sjuk utan vård och barnen måste i kölden med trasiga kläder ut och tigga levebrödet. De få endast genom de upplysta fönstren se härligheterna, som de aldrig själva komma åt, och hemma är det kallt, tomt, utan julljus och utan julmat. Vem kan uppräknat allt elände i världen? I allmänhet kan ingen bli riktigt nöjd, men lyckligast är nog den, som kan hjälpa andra och som bidrager till att minska eländet. Bered någon behövande julglädje och du skall själv känna dig dubbelt så lycklig som annars. Ja, det skadar

icke, om vi mitt i julglädjen skänka en tanke av medlidande åt dem, som ingen julglädje ha alls. Den tanken stör icke din julglädje och den behöver du icke slå ifrån dig. Var lugn för, att en sådan ädel tanke kommer från din bättre människa.

Inför dessa jultankar, de gamla kära minnenas, glädjens, men även de sistvidrörda stanna vi i dag och tillönska alla våra läsare och vänner En riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År!

N. B.

Julbetraktelse.

Av pastor Andersson.

Se, jag bådard eder stor glädje
ty i dag är eder född frälsaren.
Luk. 2: 11.

Vilket förunderligt budskap är ändå icke detta gamla julbudskap! I all tidens jäkt och slit, oro och änsan, fruktan och bävan, sorg och nöd, ljuder budskapet om stor glädje sällsamt, gripande och underbart. Och likväl är det ingen illusion utan en levande verklighet. Det kommer till oss det gamla julbudskapet med oförminskad klarhet och kraft åter och åter på nytt, då julklockorna ringa. Borde det icke komma oss litet var att vakna upp och på fullaste allvar spörja: "Vad, ett budskap om stor glädje just nu, är det möjligt, varifrån kommer det budskapet och vilka angår det?" Vore budskapet från jorden, då anginge det på sin höjd några få, blott de som bo på livets solsida. Men nu är det icke så. Budskapet kommer från himmelen, från Gud, och därför är det möjligt och alltillräckligt. Det angår oss alla, ty för fromma herdari Betlehems ängd ljöd ur brusten sky från helga änglars mun Guds budskap till jorden: "Jag bådard eder stor glädje, ty åt eder är född frälsaren." Alltså budskapet om stor glädje angår oss alla, allt vad

människa heter. Ty åt oss är född frälsaren, som är Kristus Herren i Davids stad.

Må vi blott alla lyssna till och taga emot det himmelska glädjebudskapet, så att vi alla måtte få åtnjuta en sann och verklig julglädje i den nu stundande julhögtiden, hemmets, barnens, minnenas, ljusens och glädjens signande högtid. Den lilla svenska budbäraren Kustbon ville som en julkhälsning bära ut detta budskap i första hand till alla stamförvanter på denna sida Östersjön, så långt den når, och sedan till alla, i vars händer den månne falla, både gamla och nya vänner.

Och gläds, min själ, och sjung hans
Som öppnat dig det paradiset, [pris,
Vars port din synd tillslutit!
O gläds att Gud förbarmar sig
Och helt förnya vill med dig
Förbundet, som var brutet!
Ära vare
Gud i höjden!
Friden, fröjden,
Helig vilje,
Sig från jorden aldrig skilje!

Svenska Odlingens Vänner i Estland inför 15:årsminnet.

Föreningen „S. O. V. i Estland“ kan blicka tillbaka på en 15 års verksamhet. Den 13 oktober 1908 blev föreningen efter många om och men stadfäst av de ryska myndigheterna och den 6 febr. 1909 gamla stilen hade föreningen sitt första, konstituerande sammanträde på godset Bysholm i Nuckö. Vi kunna med glädje konstatera, att föreningen, under de 15 åren gått framåt. Intresset för svenskarnas andliga höjande var redan vid föreningens grundande mycket stort. I årsberättelsen för 1909 belysas kultur- och bildningsförhållandena på de olika svenskorterna på ett mycket utförligt sätt. Föreningens förste ordförande, dåvarande kyrkoherden Gustafsson i Reval, säger i den intressanta årsberättelsen om de behov och

önskningsmål, som yppat sig, bl. a. följande:

„Om vi först rikta vår uppmärksamhet på arten av dessa önskningsmål, så finna vi dem i huvudsak röra sig på tvenne områden: jordbrukets och bildningens. Och börja vi med det största av våra svenska samhällen Nuckö, så finna vi, att här huvudvikten lagts på behovet av jordbrukets höjande. Att icke skolfrågor och andra liknande frågor här i första hand behandlas, synes bero därpå, att läskunnigheten redan förut varit god i Nuckö, att där i många år existerat jämförelsevis goda folkskolor, vidare ett ganska rikligt folkbibliotek, en nykterhetsförening och sångföreningar. Däremot har den ekonomiska ställningen bland våra svenskar i Nuckö varit och är fortfarande långt ifrån god. Därför är det helt naturligt, att förbättrandet av jordbruket ligger denna befolkning särskilt om hjärtat. På olika sammankomster uttalas därför som önskningsmål grundläggandet av en högre skola, i vilken bl. a. även undervisning i jordbruk skulle meddelas, tillkallande av en agronom från Sverige eller Finland för hållande av jordbruksföredrag och meddelande av praktiska råd i detta ämne, anskaffande av jordbrukslitteratur, vidare anordnande av matlagningskurser för kvinnor.“ Här se vi, att folkhögskoleiden redan då var ett önskningsmål. „Skolläraren Rud. Timmerman föreslår inrättande även försöksanstalt samt premiering av välskötta jordbruk. På Odinsholm framställas som önskningsmål anordnande av undervisning i saltvattenfiskeri samt anskaffande av litteratur i denna näringsgren.

Vända vi sedan vår blick till det närbelägna Wormsö, så möta vi även där intresse för jordbrukets höjande, men det är ändå ett annat intresse som

på Wormsö träder mera i förgrunden, nämligen intresset för bildningens höjande. Detta har sin naturliga grund i det bristfälliga skick, vari folkskoleväsendet på Wormsö befinner sig. Sålunda undervisas 80 barn i folkskolan i Kyrkslätt av en enda lärare, med vilken framgång, kan man lätt föreställa sig. Även i den andra folkskolan på Wormsö är undervisningen icke tillfredsställande. Man föreslog att **fortbildningskurser** borde öppnas för sådana, som genomgått folkskola, och beslöts att på nästa styrelsemöte anhålla om penningunderstöd för detta ändamål.

I Reval har framförallt störet av den svenska nationalitetskänslan samt bevarandet och odlandet av det svenska språket ansetts vara av nöden, till vilket ändamål grundandet av en svensk skola och anordnandet av aftonkurser framstälts som önskningsmål. Likaså väcktes här tanken på nödvändigheten av ett snart ingripande till förmån för våra halft estniserade stamförvanter i Korkis och Wihterpal.“

Vidare berättas, huru föreningen efter förmåga sökt förverkliga dessa vackra önskningsmål. Föredragshållare från Sverige och Finland ha hållit jordbruks- och allmänbildande föredrag i svenskbygderna, svenska språkurser ha anordnats i Reval, ävenså hade skrivkurser hållits på Wormsö. I Korkis hade en svensk skola öppnats. Föredrag och möten blevo ofta förhindrade av de ryska myndigheterna, men folkhögskolan fick av ekonomiska skäl länge vänta på sin tillkomst. Första årets inkomster varo Rubel 1.033:18 och utgifterna Rubel 392:24. Föreningens ekonomiska stödjepelare voro redan då styrelsemedlemmarna: numera hädangångne G. v. Francken och de kända direktör O. Ingman och

konsul E. Gahlnbäck. Medlemsantalet var första året 268.

Nu måsta vi göra en hastig överblick över de övriga åren, ty utrymmet är knappt.

Den 13 dec. 1913 bortförde de misstänksamma ryska myndigheterna föreningens alla böcker och papper. Sedan kom kriget och revolutionen, som ytterligare förhindrade all verksamhet. 1919 upptogs verksamheten ånyo på allvar. Den 2 jan. 1920 firade föreningen sitt 10-års möte och då beslöt S. O. V. enhälligt ansluta sig med hela sitt medlemsantal till Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet. Samma år på hösten öppnades den länge önskade folkhögskolan. Huru verksamheten sedan fortgått är ännu i friskt minne, då därom förut redan skrivits så mycket.

För jämförelsens skull kan omtalas, att medlemsantalet, som under de första åren var endast 260—220 under de sista åren stigit till över 500. De årliga inkomsterna, vilka i början varo cirka 1000 rubel, stego för året bortåt 1½ million estn. mark. Statsanslagen för folkhögskolan och andra företag samt de stora gåvorna från Sverige: Riksföreningens, H. H. Årkebiskopens och andra för nämnda skola, ha gjort att summan växt så stor (kursen bör naturligtvis också tas med i beräkningen). Huru mörkt det än stundom sett ut, isynnerhet för folkhögskolan, så kunna vi dock säga, att föreningen vid varje kalenderårs slut varit i stånd att utbetala alla de summor, som upptagits i de resp. årens budgeter och därutöver — tack vare gåvorna utifrån — och i år ser det icke heller hopplöst ut, varför vi med förtröstan och tillförsikt om god framgång i fortsättningen gå att fira föreningens 15-års dag.

N. B.

Nargö.

Brusande vågor från stormande hav
skölja din fattiga strand,
skria ett budskap om skepp som gått kvav.
sökande bärgning och land.

Gyllene skördar ej gro ur din mark,
skatterna ej ur din grund —
ö lilla, dock är du rik nog och stark,
härdad i provningens stund.

Hårt fick du lida av härmän och våld,
skövling och brand blev din lott,
hem blevo öde och jorden blev såld
— rik dock ur nöden du gått.

Psalmer ej stego som förr emot sky,
kyrkan blev öde och bränd,
barnskratt ej klungo som förr ifrån by
— krigsfacklans låge var tänd!

Ångaren „Döbeln“ nödgades av tjocka och minfara söka lä bakom Nargö under resa till Sverige. I den lilla öns trygga hägn växte dessa tankar fram.

Men — den har slocknat och nu är det fred!
Öborna åter sökt sitt . . .
Livet på ön är dock vridet ur led!
Framtiden strålar ej blitt . . .

Rik är du dock, lilla ö, som du är!
Trofast ditt folk hållit ut.
Styrka det är, när folket ditt svär
kämpa med motgång till slut.

Segern är given för mandom och tro.
Marken hör svenskarna till.
Folket skall åter i trygghet få bo.
Människan kan det hon vill.

Glittrande böljor från leende sjö
smeka din sollysta bädd,
viska en hälsning till drömmande ö,
sorla för sippa och vädd.

Erik Petzäll.

Tankesmulor vid allfarvägen.

Fosterlandet är icke bara den mark vi trampa på eller den jord, som innefattar våra fäders land. Däri inbegripes vårt språk, vår kultur, vår historia, allt det vi ha gemensamt och som berider oss samman som folk och nation.

*

Många människor svära varandra en evig och oföränderlig vänskap under inflytelse av stundens känslor och stämningar. Men ofta händer det att denna „eviga“ vänskap genom vissa, oförutsedda händelser tar ett hastigt och snöpligt slut. Bedyra eller beediga därför icke något, som du icke är fullt förvissad om, för att icke längre fram behöva framstå som en menedare eller löftesbrytare.

*

En människa, som uppger sig i sitt inre, kan icke längre fortleva som sig själv. Hon blir som ett rov i stormen, som ett spån på havet, utsatt för himmelens alla kastvindar.

*

Det finnas de som irra hela sitt liv omkring i världen för att söka efter lyckan, som de tro väntar på dem någonstans därborta, långt i fjärran. När de bliva gamla och grå kanske de komma underfund med, att de haft att söka den i sitt eget land, vid hemmets dörr, istället för att hela sitt liv jaga omkring efter flyktande irrbloss och tomma hägringar.

Erik P.-k.

Verksamheten i Reval.

I Kustbon nr. 19 för detta år skildrades svenskheten i Reval i korta drag. Författaren påpekade, att arbetet mycket led av att vi saknade arbetskrafter och medel och framför allt av att lämplig lokal för våra möten saknades. Trots det har icke så litet kunnat uträttas här i Reval, varest Svenska Odlingens Vänner har sitt huvudsäte. Arbetet har varit påkostande, men de bidrag, som föreningen överhuvudtaget kunnat ge folkhögskolan och andra företag, ha dock huvudsakligen kom-

mit härifrån. I fråga om offervillighet stå nog Revalborna före alla andra svenska samhällen här i Estland och om man tar hänsyn till, att största delen av församlingsborna icke hör till de rika utan till de fattigare, så behöva de icke skämmas alls, då det är fråga om offervillighet. Vi kunna t. ex. nämna våra syföreningsdamer. Det är icke liten tid och kärlek de offrat för samhällets bästa genom att år ut och år in samlas till sina symöten, och det tillskott, som kommit kassan tillgodo genom deras trägna arbete, då det gällt fester och teaftnar m. m., är ingalunda heller litet.

Under det gångna året har det icke varit några större fester, endast teaftnar, och det just till följd av att det är så svårt och dyrt att skaffa lokal. Sammanlagt ha dock annars gjorts för den kämpande föreningen.

Denna gång vilja vi också vidröra Revals svenska skola, som började sin verksamhet 1917. Det kunde vara skäl i att näm-

na, att skolan, som hela tiden kämpat med ekonomiska svårigheter, till en början nästan helt och hållet underhölls genom frivilliga bidrag av Revalsbor, vilket också är ett bevis på, att det icke är så klen med offervilligheten här. Skolan är sedan 1922 sexklassig. Barnantalet har varierat mellan 30 och 40. I år besökes skolan av 31 barn. Från och med detta läsår har en liten förändring i lärarepersonals sammansättning ägt rum. Då de två lärarinnorna från Finland, som undervisat här i skolan, på våren togo avsked av oss och reste till Finland, visste vi nog, att fröken Nyman icke skulle återvända på hösten, ty hon hade sökt och fått plats i sitt hemland, och henne ha vi redan tackat, men att också fröken Kristola skulle lämna oss, visste vi icke. Fröken Kristola försvann ifrån oss så oförmodat att Revalborna icke fingo tillfälle att tacka henne. Hon har också fått plats i hemlandet vid Finby folkskola i Nagu. Nu vid årets slut, då vi blicka tillbaka på det gångna och granska alla våra handlingar, märka vi, att fröken Edit Kristola verkligen lyckats i sin plan att lämna oss så obemärkt att hon skulle kunna undgå vårt tack. Denna försumelse vilja vi dock nu vid juletid gottgöra. Fröken Kristolas stora betydelse för svenska skolan i Reval kan icke nog uppskattas av barn och föräldrar. Hon arbetade bland barnen plikttröget och med god framgång. Hennes inflytande på barnens bättre känslor har varit det bästa. Under de två år hon, fröken K., verkat här, har hon gjort sig omtyckt av alla och skall sent glömmas.

Ett förbindligt tack från skolan sändes nu vid juletid den avhållna förra lärarinnan Edit Kristola.

Till lärarinna ha vi lyckats få den med goda pedagogiska

anlag och duktiga fröken Selma Myllylä.

Tomas Österberg. †

Den 14 aug. 1923 avled på Lilla Rågö bonden Tomas Österberg i en ålder av 81 år 8 månader 1 dag. Med Ö. bortgick en förgrundsfigur av den gamla goda svenska stammen. Under 27 år hade han även varit föreläsare på L. Rågö. Vaken och intelligent var Ö. alltid med om det som åsyftade samhällets och det allmännas bästa. Så var han en av dem som i sinom tid arbetade därför att Rågö fick egen skola och att det första skolhuset uppfördes av ett fåtal (8) rågöbönder.

Själv hade Ö. aldrig haft tillfälle att gå i någon ordentlig skola men hade lärt sig både läsa och skriva huvudsakligen på egen hand efter den inledning han fått av en finländsk skeppare. En senhöstnatt strandade en finländsk seglare på Rågö kust. Av olika hinder var skepparen tvungen att övervintra på ön. Under kvällarna var den vänlige skepparen en frivillig skolmästare för några Rågöungdomar, som samlats kring honom, av vilka Ö. var en av de flitigaste. Ö. var rätt beläst och kunde uppskatta bildningens betydelse. Han var även en intresserad medlem av S. O. V. i Estland.

Frid över hans minne!

Nyktterhetsföredrag i Revals kyrkor och bland riksdagsmännen.

För några dagar sedan har Reval haft besök av en av världens berömda nyktterhetskämpar pastor D. Östlund. Med anledning av pastor Östlunds vistelse här hade man anordnat nyktterhetsföredrag: på tisdagskvällen den 4 i Johanneskyrkan, onsdagen den 5 i svenska kyrkan

och torsdagen den 6 dennes i Klosterkyrkan. Pastor Ö. talade om den kristliga nyktterhetsverksamheten i Förenta staterna och i Sverige och påvisade, vilken stor betydelse just de kristligt sinnades verksamhet haft för förbudslagets seger i Amerika. I Johanneskyrkan talade dessutom docent W. Ernits om den gjorda början till kyrkligt nyktterhetsarbete i Balticum och riksdagens talman J. Tönnisson om kulturens utveckling utan alkohol. Biskop J. Kukkk och pastor Hasselblatt höllo gudtjänst. I Klosterkyrkan talade också mitropoliten Aleksander och översteprästen A. Laar. I svenska kyrkan där pastor Andersson öppnade mötet och sedan tackade, höll pastor Ö. sitt intressanta tal på svenska, men på de övriga ställena talade han engelska och docent Ernits tolkade talen till estniska. På onsdagen efter mötet i svenska kyrkan anordnades under talmannens ordförandeskap ett sammanträde med riksdagsmän och en del inbjudna i riksdagens matsal. Där talade pastor Ö. om förbudslagets uppnående och fördelar i Förenta staterna. De närvarande lyssnade med intresse till talarens likalades intressanta uppgifter om förbudskampen i Amerika. Docent W. Ernits redogjorde för det estniska nyktterhetsförbundets förslag med anledning av riksdagens plan om vissa ändringar i alkoholagstiftningen.

Konsul E. Gahlnbäck skänker julgåvor till skolorna.

Konsul E. Gahlnbäck har även i år glatt de svenska skolorna i Estland med julgåvor. Konsuln har nämligen skänkt mjöl, socker och risgryn för alla skolor och sänder samtidigt skolorna sin julkhälsning. För de goda gåvorna frambares härmed ett hjärtligt tack!

Helgmålsklämtningen.

Den klämtningen en sommarkväll
står i mitt minne kvar.
Det var en ton så klar och gäll,
som knappast silvret har.
Och bäst det var, föll det mig in:
„Så var vår ungdom, din och min,
så rik på klang som någonsin
en sådan ålder var.“

Tomhänta gingo sedan vi
i vida världen ut.
Det gällde då att hålla i
och sträva var minut.
Vi hade trångt, vi hade knappt,
och dagens tillgång smälte snabbt,
men vår förtröstan gav ej tappt.
Vårt hopp tog icke slut.

Så hjälptes vi med bördan åt,
som lättat småningom,
men märkte ej bland dagens låt,
hur hastigt kvällen kom,
hur hösten, som den gjort med fler',
i våra lockar skakat ner
den snö, som aldrig smälter mer,
och aldrig vänder om.

Hav tack för det du början drog
i dagar och i år!
Hav tack för varje gång du log
och sväljde ner din tår!
Gud signe dig, som så förstod
att vara arm, dock glad och god!
Gud löne allt ditt tålmod,
som läkte många sår.

Än ringde det, än en minut
jag dröjde på min stråt
till dess att klämtningen var slut,
och ögat stod i gråt.
Jag böjde mig på knä, än ju
hörs klockans klang i samma nu.
„O, Gud, jag bad, må jag och du
få gå till Gud — ej skiljas åt!“

Kretsradsvälen på Ormsö.

Kretsradsvälen hava här givit ett tämligen klen resultat: av 1586 röstberättigade hade endast 725 infunnit sig till valurnan. Om man fråndrager ett 100-tal män, som äro borta med sina skutor så har dock mer än 50% väljare bekvämt stannat hemma. Detta uteblivande kunde ju till någon del ursäktas med det rådande dåliga föret, men en god vilja hade nog förmodat övervinna denna svårighet.

Nej, huvudorsaken ligger nog i det sakförhållandet, att våra svenskar ännu ej förstå sitt eget bästa, äro omogna för frihet och politisk självbestämning. Vi få nog än en mansålder dansa i takt efter främlingarnas taktpinne.

Ja, vi har skäl sänka huvudet lågt, lågt. Och mindre trevligt blir det även för vår bli-

vande representant i Kretsradet, då han kommit dit av esternas nåde. De lämna nog ej tillfället obegagnade låta honom veta det.

Valresultatet	
Nr 1—	2 röst.
” 2—	10 ”
” 3—	23 ”
” 4—	7 ”
” 5—	2 ”
” 6—	660 ”
” 9—	2 ”
” 10—	14 ”
” 15—	4 ”

Hade vi svenskar gått med egna listor, hade vi stått med skammen. Ja, det är bittert veta, att vi ej kan lita på våra väljare.

Joel N—n.

Kretsradsvälen i Rickholtz

ha varit något bättre än på Vormsö. Av omkr. 800 röst-

berättigade ha cirka 600 varit och röstat, därav 444 på Svenska Folkförbundets lista. Deltagandet har i allmänhet varit mycket likgiltigt, men av allt att döma komma nog svenskarna ändå att få in en man i kretsradet.

Ormsö.

Öns lokalavdelning av S. O. V. har av redaktör Stig Bendixon, Tegnerslund 12 III, Stockholm, fått mottaga en låda ytterst värdefulla böcker. Till den varmhjärtade givaren bedja vi få framföra även på detta sätt vårt varmaste tack. Redaktör Bendixon med Fru avlade i somras ett kortvarigt besök på Ormsö och är det detta sakförhållande vi ha att tacka för denna nya vän till vår stam. —

Svenska Estlands första 6-klassiga folkskola på landsbygden började sitt arbete i början

av november i Klockargården härstädes. 5—6 klasserna besöks av 25 elever, av dem 3 st. gossar från Wichterpal. En fjärde besöker Hullo folkskolas 3 klass). Av flera samverkande orsaker flyttade klasserna sedan till Hullo folkskolas lokaler med läsning från kl. 1—7 e. m. För mindre bemedlade av Wichterpalsgossarna beslöt styrelsen för S. O. V. här föranstalta insamling av matvaror. Det skulle varit Ormsöbefolkningens brodershand åt den flämtande svenskheten i Wichterpal. —

Redan ett par veckor (detta skrives d. 9. dec.) är vår ö så gott som isolerad från yttervärlden. Mellan Norrby och Ramsholm underhålles dock någon förbindelse med båt. Från Nuckö till Hapsal tar man sig fram på is. Fortfar blidvädret, är även denna utväg snart avbruten. Post har vi fått en gång sedan det blivit kallt. —

Domstolarna och vårt svenska språk.

Enligt Estlands grundlangar hava landets folkminoriteter, ryssar, tyskar och svenskar rättighet använda sitt modesmål vid vissa lokala ämbetsverk samt domstolar. I ett av Päewaleht's senaste nr meddelas, att justitieministern utarbetat lagförslag för att göra domstolar "tillgängliga" för folkminoriteter. Detta lagförslag innebär, att Ormsö- och Nuckö svenskar kunna vända sig till fredsdomaren i Hapsal på svenska, såväl muntligt som skriftligt. Domaren skall, enligt nämnda lagförslag vara fullt hemma i vårt svenska modersmål. Vad detta betyder för våra svenskar och vårt språk, är lätt att inse. Vi behöva ej känna oss som en andra klass medborgare utan fullt jämtilka med landets flertalsinnevånare. Det länder Estland till heders,

om tidigare löften så småningom börja infrias.

Joel Nyman.

Utlandet.

Självstyrelsen och dess svårigheter på Åland.

Ålands landsting är sedan någon tid samlat i Mariehamn och har gripit sig an med en hel rad frågor som stå i samband med Ålands övertagande av självförvaltningen. Den främsta och för landstinget mest bekymmersamma punkten på dagordningen är penningefrågan, först och främst hur man skall kunna underhålla denna förvaltning. Det lilla ölandets befolkning förmår icke bära de utgifter som omedelbart måste göras, och finländska republikens utlovade understöd kommer först i efterskott. En annan fråga, som livligt dryftas, är alkohollagstiftningen och enligt „Dagens Nyheter“ påstås det, att förbudet utplånar vördnaden för lagen. Till landstinget ha inlämnats petitioner i frågan.

Nio landstingsmän ha nämligen petitionerat om att Ålands landsting ville omfatta en motion till riksdagen om att alkohollagstiftningen i landskapet Åland överlämnas åt Ålands landsting.

Petitionärerna konstatera att Ålands folk med sorg iakttagit hurusom den i riket gällande förbudslagen långt ifrån att, såsom de lagstiftande hoppats, moraliskt höja och förädla folket, skapa goda och rena seder och framför allt tvinga människorna att iakttaga nykterhet, tvärtom undergrävt moral och sedlighet, utplånat vördnaden för lag och rätt samt i hög grad befrämjat missbruket av alkohol.

Tydligare måhända än någon annan del av republikens område har landskapet Åland er-

farit förbudslagens sorgliga verkningar. Det åländska folket var innan denna lag tillkom ett nyktert och laglydigt folk. Vid deras gillen och gästabud ha spritdrycker förekommit. Detta är sant och bestrides av ingen. Men lika sant är det att alkoholen vid dessa tillfällen icke missbrukats. En drucken ålänning hörde vid ett åländskt gästabud till de sällsynta undantagen. Den ålänning som berusade sig, icke kunde tygla sig själv, tygla sitt begär, ådrog sig bygdens förakt. Så fingo vi förbudslagen. Petitionärerna skildra i mörka färger de bedrövlige följderna. Lagstridig spritsmuggling har blivit en indräktig näringsgren för många öbor. Rättsmedvetandet har fördunklats ända därhän att spritsmugglarna hos breda lager av befolkningen åtnjuta medhåll och sympati. Dryckenskapslasten har gripit omkring sig, berättar ovannämnda tidning.

Professor Kjellin föreläser om Estland.

Professorn vid Dorpats universitet Helge Kjellin har under sin vistelse i sitt hemland Sverige nu på hösten hållit en del föreläsningar i Lund, Malmö och Stockholm om Estland och dess egenarter som huvudsakligen behandlats ur kulturhistorisk synpunkt. Underströks att svenskt inflytande på bygnadskonsten kunde spåras.

Parlamentsvalen i England.

Parlamentsvalen, som nyligen ägt rum i England, ha slutat med de konservativas nederlag. Man antager, att kabinettet Baldwin kommer att avgå och att Asquith och Lloyd George få i uppdrag att bilda den nya regeringen.

Estlandssvenskarnas kalender för 1924 har utkommit och finnes att tillgå i Reval på Svenska kansliet, Riddareg. 9 och Sjömanshemmet, Merepuiestee 7; på Nuckö hos kantor J. Nyman; Wormsö hos läraren Joel Nyman och i Kooperativa handelsboden; på Rågö hos läraren J. Pöhl; Nargö hos läraren H. Westerblom; i Wichtapal hos lärarinnan K. Hammerman. Priset 10 Emk.

Alla Svensk-finska St. Mikaelssörsamlingens i Reval medlemmar uppmanas att avbetala sin kyrkosatt för 1923, 100 Emk. Avgiften mottages av församlingens kassör

hr. H. Blee, Datscheg. 1 eller på Kyrkokansliet på Sjömanshemmet, (Merepuiestee 7) alla dagar från 5—6.

På Nargö uppbäres avgiften av kyrkorådsmedlemmen hr. E. Ambrosen.

Predikoturer i Svenska kyrkan i Reval.

Julotta förstadag jul kl. 8 på morgonen;

Annandag jul kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.;

Söndagen d. 30 december kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.;

Nyårsdagen kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Kustbon

utgives 1924 en gång i veckan och kostar:

Helt år . . . Emk 200: —

$\frac{1}{2}$ " . . . " 100: —

$\frac{1}{4}$ " . . . " 50: —

I Sverige för samma tid: Kr. 4:—, Kr. 2:— och Kr. 1:—

I Finland: Fmk. 30:—, Fmk. 15:— och Fmk. 7: 50.

Vi uppmana våra vänner att skyndsamt prenumerera på tidningen för 1924.

God Jul

och

Ett Gott Nytt År

tillönskas Kustbons alla läsare och vänner.

Svenska församlingens i Reval

kyrkokansli

är öppet alla dagar kl. 5—6 e. m. å Sjömanshemmet (Merepuiestee 7).

Svenska skolans

barnjulfest

firas i år på estniska folkskolan, Nygatan 15 fred. d. 21 dec. kl. 6 e. m.

Föräldrar och intresserade välkomna!

Teafton

med julbazar onsdagen den 19 dec. kl. 6 e. m. på Riddaregat. 3.

Alla upgmanas vara vänliga och infinna sig.

Två unga soldater önska

brevväxling

O. Sedman, K. Brunberg

I Jalaväe rügement, IX kuulipilduj. kompanii.

